

Türkmenistanyň Prezidenti Serdar BERDIMUHAMEDOW: — BIZ DÜNYÄNIŇ ÄHLI ÝURTLARY WE HALKLARY ÜÇIN AÇYKDYRYS!

ÝAŞ DIPLOMATYŇ SESI

Biziň baş maksadymyz Watana gulluk etmektir! METBUGAT — ELEKTRON GAZETI

THE VOICE OF YOUNG DIPLOMAT

Our main goal is to serve the Motherland!

ELECTRONIC NEWSPAPER

Esaslandyryjysy — Türkmenistanyň Daşary işler ministrliginiň Halkara gatnaşyklary instituty

Elektron gazet 2020-nji ýylyň 1-nji oktýabryndan bäri çykýar.

№3 (86)

2024-nji ýylyň 31-nji ýanwary

HEPDÄNIŇ MÖHÜM WAKALARY

20-nji ýanwarda hormatly Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedowyň tabşyrygy boýunça Daşary işler ministrliginde Birleşen Milletler Guramasynyň Bilim, ylym we medeniýet meseleleri boýunça guramasynyň (ÝUNESKO) işleri barada Türkmenistanyň milli toparynyň mejlisi geçirildi. Oňa Ministrler Kabinetiniň Başlygynyň käbir orunbasarlary, ýurdumyzyň ugurdaş ministrligleriniň hem-de pudaklaýyn dolandyryş edaralarynyň, jemgyýetçilik guramalarynyň, köpçülikleýin habar beriş serişdeleriniň ýolbaşçylary we wekilleri gatnaşdylar.

20-nji ýanwarda türkmen halkynyň Milli Lideri, Türkmenistanyň Halk Maslahatynyň Başlygy, Hormatly il ýaşulusy Gurbanguly Berdimuhamedow Köpetdagyň etegindäki gözəl küňjekleriň birinde ýerleşýän Arkadag şäheriniň täze athana toplumuna bardy. Bu ýerde Gahryman Arkadagymyz behişdi bedewi bilen didarlaşyp, gezelenç etdi hem-de täze şäheriň ikinji tapgyrynda gurulmagy meýilleşdirilýän binalaryň şekil taslamalary, käbir desgalaryň bezeg işleri, düzümläýin desgalaryň ýerleşjek ýerleriniň çyzgylary bilen tanyşdy. Milli Liderimiz bu

ýerde täze athana toplumynda idedilýän bedewleriň ýagdaýlary bilen gyzyklandy. Şol ýerde türkmen halkynyň Milli Lideri, Türkmenistanyň Halk Maslahatynyň Başlygy Gurbanguly Berdimuhamedow Akdost atly türkmen alabaýynyň «Merkezi Aziýa owçarkasy» diýen ýaryşda çempion bolandygy baradaky hoş habary halkymyza ýetirdi.

22-nji ýanwarda Türkmenistanyň Ministrler Kabinetiniň Başlygynyň orunbasary, Daşary işler ministri Raşid Meredowyň Ýaponiýanyň Ministrler Kabinetiniň Baş sekretary Ýoşimasi Hiyaşi bilen duşuşygy geçirildi.

23-nji ýanwarda Türkmenistanyň Daşary işler ministri Raşid Meredowyň Ýapon-Türkmen parlamentara dostluk toparynyň başlygy, Ýaponiýanyň Parlamentiniň Wekiller palatasynyň agzasy Toşiaki Endonyň ýolbaşçylygyndaky ýapon deputatlary bilen, şeýle hem Ýaponiýanyň Daşary işler ministri Ýoko Kamikawa bilen duşuşygy geçirildi.

25-nji ýanwarda Türkmenistanyň Pakistan Yslam Respublikasyndaky Ilçihanasynda bu ýurduň dürli şäherlerinde we obalarynda ýaşayan owgan türkmenleriniň diasporasynyň wekilleriniň gatnaşmagynda Türkmenistanyň Prezidenti Serdar Berdimuhamedowyň «Ýaşlar — Watanyň daňany» atly kitabynyň tanyşdyrylyş dabarasý geçirildi.

25-nji ýanwarda Türkmenistanyň Özbegistan Respublikasyndaky Ilçihanasynda 2023-nji ýylyň jemlerine we 2024-nji ýylyň «Pähim-paýhas ummany Magtymguly Pyragy» ýyly diýlip yglan edilmegine bagyşlanan brifing geçirildi.

Türkmenistanyň Döwlet lukmançylyk uniwersitetinde hereket edýän «Dermanlyk ösümlüklerimiz — saglygymyz, mirasymyz» atly ÝUNESKO klublarynyň ýolbaşçylary we işjeň agzalary gatnaşyp, täsirli çykyş etdiler.

ROUND-TABLE ON CLIMATE CHANGE

On January 25, 2024, a round-table entitled «Youth for Action on Climate Change: Roadmap of Youth Initiatives to Contribute to Action on Climate Change in Turkmenistan» was held at the Institute of International Relations of the Ministry of Foreign Affairs of Turkmenistan. Also, the round-table aims to increase the awareness, information and empowerment of young people for a greener future. Representatives of the Office of the Permanent Coordinator of the United Nations in Turkmenistan and

Syýasy habarlar

25-nji ýanwarda Daşary işler ministrliginde Türkmenistanda ilkinji gezek sapar bilen bolýan WAM habarlar agentliginiň wekilleri bilen gepleşikler geçirildi.

26-nji ýanwarda hormatly Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedow sanly ulgam arkaly Ministrler Kabinetiniň nobatdaky mejlisini geçirdi. Onda döwlet durmuşyna degişli ileri tutulýan meselelere garaldy.

27-nji ýanwarda türkmen halkynyň Milli Lideri, Türkmenistanyň Halk Maslahatynyň Başlygy Gurbanguly Berdimuhamedow Arkadag şäherinde lukmançylyk klasterini döretmek boýunça maslahat beriş hyzmatlaryny ýerine ýetirmek barada yglan edilen halkara bäsleşikde ýeňiji bolan GFR-iň «Goetzpartners Emerging Markets GmbH» kompaniýasynyň dolandyryjy direktory Wladimir Matias we bu kompaniýanyň uly geňeşçisi Hans Gerd Prödel bilen duşuşygy dowamynda ikitaraplaýyn gatnaşyklary mundan beýläk-de ösdürmegiň meseleleri ara alnyp maslahatlaşyldy.

27-nji ýanwarda türkmen halkynyň Milli Lideri, Türkmenistanyň Halk Maslahatynyň Başlygy, Hormatly il ýaşulusy Gahryman Arkadagymyz Gurbanguly Berdimuhamedow adyndaky Howandarlyga mätäç çagalara hemaýat bermek boýunça haýyr-sahawat gaznasynyň wise-prezidenti R.Bazarowyň, Türkmenistanyň Halk Maslahatynyň Diwanynyň iş dolandyryjysy K.Baýaýewiň gatnaşmagynda iş maslahatyny geçirdi.

«Ýaş diplomatynyň sesi».

«ARKADAG HEM PYRAGY — PÄHIM-PAYHAS UMMANY» ATLY BRIFING GEÇIRILDI

2024-nji ýylyň 25-nji ýanwarynda ÝUNESKO-nyň işleri barada Türkmenistanyň Milli toparynyň sekretariýatynyň we Döwletmämmed Azady adyndaky Türkmen milli dünýä dilleri institutynyň binýadynda döredilen «Parahatçylygyň dilleri» atly ÝUNESKO kluby bilen bilelikde gurnamagynda «Arkadag hem Pyragy — pähim-paýhas ummany» atly brifing geçirildi.

Bu brifingde ÝUNESKO-nyň işleri barada Türkmenistanyň Milli toparynyň jogapkär sekretary, Türkmenistanyň Gahrymany Çynar Rüstemowa sanly ulgam arkaly we Türkmenistanyň Daşary işler ministrliginiň

the United Nations Development Program, representatives of the Ministries of Foreign Affairs, Education and Environmental Protection of Turkmenistan, junior teachers and students of various higher educational institutions of the country, as well as young ambassadors of the Sustainable Development Goals took part in that round-table.

«Ýaş diplomatynyň sesi».

ТУРКМЕНИСТАН И ЯПОНИЯ:

ПУТЬ К СОВЕРШЕНСТВУ

21-24 января 2024 года под руководством вице-преьера, Министра иностранных дел Туркменистана Р.Мередова, туркменская делегация, в составе которых Генеральный директор Агентства транспорта и коммуникаций при Кабинете Министров Туркменистана М.Чакыев, председатель Государственного концерна «Туркменхимия» Д.Сапбаев, председатель Государственного банка внешнеэкономической деятельности Туркменистана Р.Джепбаров, ректор Института международных отношений МИД Туркменистана Дж.Гурбангельдыев, ректор Инженерно-технологического университета имени Огуз хана Г.Мезилов, сотрудники МИД Туркменистана и студенты указанных высших учебных заведений, посетила с рабочим визитом Японию.

22 января 2024 года была организована встреча ректоров туркменских высших учебных заведений с главой японского Фонда «Ниппон» Ё.Сасакава, при участии его сотрудников. Ректор Института международных отношений МИД Туркменистана Дж.Гурбангельдыев представил японской стороне свой институт, рассказал о туркмено-японских отношениях и привел ряд примеров, подтверждающих, что сотрудничество между нашими странами растет во многих направлениях. В завершение своего выступления ректор обратился к японской стороне со своими предложениями по развитию международного сотрудничества в сфере образования. Ректор Инженерно-технологического университета Туркменистана имени Огуз хана Г.Мезилов, в свою очередь, поблагодарил за книги, подаренные им во время встречи с японской стороной в Ашхабаде. Японская сторона сообщила, что в будущем

планирует передать книги в дар и другим высшим учебным заведениям Туркменистана.

В завершение встречи председатель Фонда «Ниппон» подарил гостям книгу под своим авторством. Туркменская делегация также подарила им книги Президента и Национального Лидера туркменского народа, а также туркменский ковер. На память ректор Института международных отношений преподнес видеоролики, подготовленные студентами института на японском и английском языках. После встречи с главой Фонда «Ниппон» была организована экскурсия в Национальный музей, посвященный инновациям и развитию науки, расположенный на острове Одайба. Музей сильно отличается от традиционных музеев. Ибо экспонаты представляют собой в основном роботов, функциями которых являются наглядные объяснения вещей, которые трудно понять людям; предоставление консультаций по вопросам здоровья человека; визуализация будущего и прошлого. А также некоторые роботы представляют собой потенциальных друзей для людей в будущем. Экскурсия произвела на участников большое впечатление.

Позже состоялась встреча ректора Института международных отношений МИД Туркменистана Дж.Гурбангельдыева с президентом японского университета Сока М.Судзуки, и в то же время встреча ректора Инженерно-технологического университета Туркменистана имени Огуз хана с руководителем Японо-туркменской

ассоциации по научно-техническому сотрудничеству Х.Коинума. После рассмотрения важных вопросов установления и развития сотрудничества в сфере передовой науки и образования между сторонами, состоялась встреча с участием Министра иностранных дел Туркменистана Р.Мередова. На встрече министр иностранных дел Туркменистана Р.Мередов, выслушав президента Университета Сока, высказал такие предложения, как открытие филиала Университета Сока при Институте международных отношений; разработка

и реализация программы обмена студентами и преподавателей, а также создание возможностей для туркменских студентов учиться в Японии. В рамках данной встречи был подписан Меморандум о взаимопонимании между Институтом международных отношений МИД Туркменистана и Японским Университетом Сока, а также Меморандум о взаимопонимании между Инженерно-технологическим университетом Туркменистана имени Огуз хана и Японо-туркменской ассоциацией научно-технического сотрудничества в области инновационных технологий.

23 января 2024 года ректор Института международных отношений МИД Туркме-

нистана Дж.Гурбангельдыев, ректор Инженерно-технологического университета Туркменистана имени Огуз хана Г.Мезилов провели встречу с руководством Университета Цукуба. На этой встрече с туркменской стороны было представлено несколько предложений по продвижению работы в областях, обсуждавшихся на предыдущей встрече. С участием профессоров и студентов Университета Цукуба, представителей японской научной общественности, туркменских студентов, обучающихся в Японии, состоялась церемония презентации книги нашего Героя-Аркадага «Продолжение смысла моей жизни», переведенной на японский язык. В рамках выступлений предметом гордости является то, что японский студент прочитал на туркменском языке стихотворение нашего Национального Лидера «Кладезь разума Махтумкули Фраги». Выступавшие отметили, что в книге содержатся идеи о важности человечества, мира, природы и жизни, а также содержатся ценные советы для подрастающего поколения. После этого Р.Мередов встретился с Министром иностранных дел Японии Ю.Камикавой в присутствии М.Чакыева, Р.Джепбарова, Посла Туркменистана в Японии А.Байрамова, ректора Дж.Гурбангельдыева и представителей Министерства иностранных дел Туркменистана и Японии.

Дипломаты договорились повысить темпы сотрудничества за счет проведения политических консультаций с участием руководства внешнеполитических ведомств и расширения связей в рамках международных организаций. В культурно-гуманитарной сфере было отмечено, что между двумя странами налажено эффективное сотрудничество в сферах образования, науки, культурного обмена, преподавания японского языка. По итогам переговоров была подписана Программа сотрудничества между МИД Туркменистана и МИД Японии на 2024-2026 годы.

Гульрух ГЕЛЬДЫЕВА,
студентка III курса факультета
международных отношений
ИМО МИД Туркменистана.

THE DELEGATION OF TURKMENISTAN IN THE GLOBAL GATEWAY INVESTMENT FORUM IN BELGIUM

Turkmenistan is to play a pivotal role in the global investment landscape as its delegation prepares to participate in the prestigious Global Gateway Investment Forum set to take place in Brussels on January 29-30. The event, focused on sustainable transport in the EU-Central Asia region, was announced by the Director General of the Agency for Transport and Communications under the Cabinet of Ministers of Turkmenistan. It was also reported on preparations for the subordinate structures' Work Plans for 2024, aimed at boosting regional freight traffic and transit capabilities.

The aim of the Forum is to demonstrate progress in the implementation of the «Global Gateway» strategy, in which the EU plans to invest in communications, healthcare, education and scientific research around the world. Global Gateway is directed at reducing the worldwide investment gap and boosting smart, clean and secure connections in digital, energy and transport sectors, and to strengthening health, education and research systems.

On January 17, 2024, a delegation of the European Union led by Vice-President of the European Commission, Margaritis Schinas officially visited Turkmenistan as part of its wider tour to Central Asia, lasting from 15 to 17 January. The visit comes ahead of the «Europe - Central Asia Investors Forum», which aims at strengthening connectivity by developing transport routes within Central Asia and the European Union. It is also a testament to the growing partnership between the EU and the region. During the visit, Vice President of the Euro-

pean Commission Margaritis Schinas met with our deeply respected President and Deputy Chairman of the Cabinet of Ministers, Minister of Foreign Affairs of Turkmenistan. At the meeting key issues such as cooperation in the EU-Central Asia format, engagement of the Central Asian countries in the EU

Global Gateway initiative, as well as the participation of Turkmenistan in the upcoming Investors Forum were discussed.

The EU and Turkmenistan have greatly promoted their cooperation in areas of mutual interest, such as the green economy, improvement of the business climate and others. The EU and Turkmenistan discuss implementation of the EU Strategy on Central Asia, trade and economy and key aspects of EU cooperation programmes, rule of law, education, healthcare and others.

Against the backdrop of the bustling European capital, Brussels, the Turkmen delegation is to engage actively in discussions at the Global Gateway forum. The primary objective is to explore collaborative opportunities and foster new joint projects within the transport sector. A notable highlight of the forum will be the series of business meetings scheduled on the sidelines, where the Turkmen delegation is expected to engage with representatives from European companies. These meetings aim to fortify existing partnerships and pave the way for the implementation of innovative ventures in the transport sector.

Within the framework of the forum the meeting on the «Investment Opportunities of the Transport Complex of Turkmenistan» will be organized at highly level; thus showcasing our country's commitment to promoting its robust potential in the transport sector. As Turkmenistan positions itself as a key player in sustainable transport, the Global Gateway investment forum becomes a pivotal stage for fostering collaborations and emphasizing our country's dedication to forging strong ties with the international business community. This strategic participation highlights Turkmenistan's openness to global investments, innovation, and mutually beneficial partnerships, reinforcing its standing in the ever-evolving global economic landscape.

Yupar EGIRJAYEVA,
The 3rd year student of the Faculty of
International Economic Relations
of the Institute of International Relations
of the Ministry of Foreign Affairs of
Turkmenistan, Young Ambassador of the
Sustainable Development Goals.

Инициатива «Global Gateway» была запущена 1 декабря 2021 года как новая европейская стратегия развития высокотехнологичных, экологических, безопасных и устойчивых глобальных связей в таких сферах, как цифровизация, энергетика, транспорт, здравоохранение, образование и исследования.

DIPLOMAT WE MEDENIÝETARA GATNAŞYKLARY

Terjime tekjesinden

Ulof PALME

(1927 – 1986)

Şwesiýanyň döwlet işgäri, diplomat. Şwesiýanyň premýer-ministri (1969 – 1976 we 1982 – 1986). Sosialistik internasionalyň wise-başlygy (1976 – 1986). 1980-nji ýylda Ýaragsyzlanmak we howpsuzlyk baradaky garaşsyz komissiyany esaslandyryjy («Palme komissiyasy»), «Altlyaryň topary» başlangyjyny öňe sürenleriň biri.

Swen Ulof Ýoakim Palme 1927-nji ýylyň 30-njy ýanwarynda Stokgolmda dünýä inýär. Geljekki diplomat baş ýaşyndaky Stokgolmdaky abraýly Beskow mekdebine okuwa barýar. 1938-nji ýylda bolsa, Sigtuna şäherindäki aýratyn ýenillikli gimnaziýa-internatyna iberilýär. Ol taryhdan we şwed edebiyatından başga-da, geografiýadan, filosofiýadan, matematikadan gowy baş çykarypdyr. Nemes, iňlis dillerinde-de suwara gürläpdir.

1944-nji ýylda Palme gimnaziýany üstünlikli tamamlaýar. Onuň Angliýanyň täze taryhy barada ýazan gutardys düzmesi stokgolm gazetini «Swenska Dagbladet»-iň baş redaktory, filosofiýa ylmlarynyň kandidaty I.Andersonyň göwnünden turupdyr. Netijede, ol täsirli konserwatiw neşiriniň ştatdan daşary işgäri bolup işe başlaýar.

Ýaş žurnalistiň dragun polkunda harby gullukda wagty käri bilen arasy kesilýär, emma harby gullukdan soň ýene žurnalistika gaýdyp gelýär. 1946-njy ýylda Ulof Stokgolm uniwersitetiniň hukuk fakultetine okuwa girýär. Soňky ýyl bolsa oňa amerikan-skandinaw gaznasyndy ABŞ-da okamak üçin talyp haky berilýär. Ol okuwyny Ogaýo ştatynyň Gambir şäherindäki Kenýon kollejinde dowam etdirýär. Diplom işini bolsa Amerikan kärdeşler arkalaşygynyň başlygy W.Reýterini alyp baran işlerini bagyşlaýar. Palme Amerikadan bakalawr derejesini alyp,Watanyna gaýdyp gelýär we Stokgolm uniwersitetinde okuwyny dowam etdirýär.

Palme talyp döwründe Şwesiýanyň dürli şäherlerinde geçirilýän Talyplar forumlaryna işjeň gatnaşýar. 1950-nji ýylyň awgust aýynda Pragada geçirilen 2-nji Bütindünýä Talyplar kongresine synçy hökmünde gatnaşýar. Ol 1951-nji ýylda uniwersiteti tamamlasada, talyplar hereketine ýolbaşçylyk etmegini dowam etdirýär. 1953-nji ýylda Ulof Hindistanda, Seýlonda, Birmada, Taýlandda, Singapurda we Indoneziýada bolup gelýär. Şwesiýa gaýdyp gelende bolsa, Aziýa-Afrika ýurtlarynda dowam edýän milli azat edijilik hereketleri barada ýaşlar konferensiyasynda çykyş edýär.

Şol ýyllar Şwesiýanyň Goranmak merkeziniň daşary syýasat bölümüniň harby-syýasy ugrunda raýatlar üçin birnäçe iş orunlary açylyar. Palme hem şol ýere işe alynýar. Hut şu döwürde ýaş syýasatçy öz ugruny gutarnykly kesgitleýär. Ol Fransiýanyň kolonial güýçleriniň alyp baran hindi-hytaý urşuna ABŞ-nyň ykdysady gatnaşygy barada nutuk taýýarlaýar. Şwed işçileriniň Sosial-demokratik partiýasyna agza bolýar.

Palme 1958-nji ýylda Şwesiýanyň mejlisiniň deputatlygyna saýlanýar we 36 ýaşynda portfelsiz ministr hökmünde kasm kabul edýär. Bu wezipesinde dürli ministlikleriň we pudak edaralarynyň işini sazlaşykly alyp barmak onuň paýyna düşýär. Palme özünden öňki, sosial demokratik partiýanyň syýasy işgärlerinden tapawutlylykda halkara meselelerine ägirt uly gyzyklanma bildirýärdi. Ol Wýetnamda bolup geçýän wakalary yzarlaýardy. Stokgolmda 1968-nji ýylyň 21-nji fewralynda Wýetnama raýdaşlyk edip, şwed halky köpçülikleýin köçä çykdylar. Şol ýerde eden çykyşynda Palme Ýewropa halklarynyň aglabasynyň bu urşy ýazgarýandygyny, horluklaryň soňuna çykylmagyny we wýetnam halkyna öz geljegini kesgitlemek hukugynyň berilmegini talap edýändiglerini aýtdy.

Ulof Palme 1965-nji ýylyň noýabrynda aragatnaşyk ministri, 1967-nji ýylyň sentýabr aýyndan bolsa, bilim we medeniýet ministri wezipelerine bellenilýär.

«100 великих дипломатов» kitabyndan terjime eden: **Ajaýyp NOBATOWA,** Halkara žurnalistikasy fakultetiniň III ýyl talyby.

Halypa diplomatdan ussatlyk sapaklary

Geljekki türkmen diplomatlaryna medeniýetara gatnaşyklaryň öwredilmegi hem zerurdyr. Sebäbi dürli medeniýetlere degişli bolan adamlar dünýäni özleriçe kabul edýärler. Mysal üçin, amerikalylar we iňlisler söhbetdeşligiň gidişinde söhbetdeşlerine sorag bermegi gowy görýärler. Munuň tersine, nemesler söhbetdeşini ilki üns bilen diňleýärler, soňra bolsa oňa sorag berýärler.

Bu meselede Ýaponiýanyň wekilleriniň garaşy hem gyzyklydyr. Näbelet adamlar bilen gürleşenlerinde ýaponiýaly ilkibaşda dymýar, soňra bolsa jogap bermezden ozal esli oýlanýar.

Her bir medeniýetiň özüniň häsiýetli aýratynlyklarynyň bardygyny şu aşakdaky mysallar hem subut edýär. Mysal üçin, iňlis dilli medeniýetiň wekilleri sanlary aýratyn kada esasynda okaýarlar — «müň» diýmän, «ýüz» diýýärler. Olar 1700-e «bir müň ýedi ýüz» diýmän, «on ýedi ýüz» diýýärler.

Dürli medeniýetlerde reňkiň nyşany hem deň däl. Günbatar Ýewropanyň medeniýetlerinde gyzyl reňk howpy, ýaramazlygy aňladýar. Sowuk ýurtlarda bu günün reňkidir, yssy ýurtlarda bolsa

bolmaýar. Germaniýada 13-lük san yrym boýunça gorky döredýär.

Dürli medeniýetleriň arasynda başga alamatlar boýunça hem tapawutlar bardyr. Mysal üçin, Ýakyn we Orta Gündogaryň ençeme ýurtlarynda duşuşykda bir-birini belli bir wagtyň dowamynda gujaklap durýan erkek adamlara gözün düşýär. Beýle ýagdaý Ýewropa ýurtlary üçin häsiýetli däl.

Adamlaryň bir-birine berýän güllerine syn etmek hem gyzyklydyr. Mysal üçin, Fransiýada sary reňkli gül dönükligiň alamaty hasaplanýar. Hytaýda we Wýetnamda gury güller ölümiň alamaty hasaplanýar. Şeýle hem Hytaýda gülleriň we başga zatlaryň hemişe ták sany sowgat edilýär, sebäbi jübüt san betbagtlyk getirip biler.

Öz wagtyndalyk düşünjesine hem dürli garaýyş bardyr. Mysal üçin, britaniýalylar gijä galmaklygy edepsizlik hasaplaýarlar, şol bir wagtyň özünde, meksikalylar bolsa ony ýaramaz terbiýe hasap etmeýärler.

Diplomat tarapyndan onuň bolýan ýurdunyň we söhbetdeşleriniň mentaliteti hem hemişe göz önünde tutulmalydyr. Söhbetdeşlikde deňişme ony janlandyryp, söhbetdeşleri ýakynlaşdyryp biler, ýöne ol ýaňsa öwrülmeli däl. Käbir ýurtlarda käbir temalar deňişme üçin gadagandyr. Mysal üçin, Amerikada ýa-da Angliýada aýallaryň adyna siziň aýdan deňişmäniňe söhbetdeşniň düşünmän biler.

Hatda ol: «Siz aýaly ýigrenýän adammy, jenap diplomat?» diýmek bilen, sizi ýazgaryp hem biler.

Ýene-de bir mysal. Kärdeşleriň maňa aýtmaklaryna görä, öz wagtynda Wýetnamda käbir sowet diplomatlary gaýyn eneler barada her hili deňişmeleri aýtmaklygy halapdyrlar, ýöne wýetnamlylardan hiç biri muňa gülmändir. Soňra görüp oturylsa, bu ýerde gaýyn enäni gülkä öwürmek asla akyla sygmaýan zat hasaplanýan ekeni. Başgaça aýdylanda, Wýetnamda gaýyn ene maşgalanyň iň hormatlanýan agzasy bolup durýar.

Beýle mysallary ýene-de dowam etse boljak. Şol bir wagtyň özünde hem geljekki halkaraçy hünärmenleriň medeni-dil hadysalarynyň kanunalaýyklygyny görüp bilmeklerine, dünýäniň milli ýagdaýlaryna has gowy düşünmeklerine olaryň taýýarlanýan döwründe ýardam edilmeginiň maksadalaýykdygy düşnüklidir.

(Dowamy bar).

Amangeldi RAHMANOW, Türkmenistanyň Daşary işler ministrliginiň Halkara gatnaşyklary institutunyň Halkara gatnaşyklary we diplomatiýa kafedrasynyň müdiri, Türkmenistanyň Adatdan daşary we Doly ygtyýarly ilçisi, Türkmenistanyň ussat diplomaty, professor, taryh ylmlarynyň doktory, filosofiýa ylmlarynyň kandidaty.

ol oduň reňkidir, sebäbi ol ýangyn howpuny döredýär. Hytaýda gyzyl reňk bagtyň reňki hasaplanýar, şowlulyk getirýär. Germaniýada, Demirgazyk Ýewropada bu söýginiň reňkini aňladýar. Şeýle hem nemeslerde gyzyl reňk durmuş bilen baglanyşdyrylýar. Ençeme ýurtlarda ýolyşygyň (swetoforyň) gyzyl reňki — gadagan ediji ysşygyň nyşanydyr.

Gündogaryň ýurtlary, hususan-da, Hytaý, Koreýa babatda ak reňk ölümiň, gynanjyň reňki hasaplanýar. Ýewropa medeniýetlerinde ak reňk arassalygyň reňki hasaplanýar.

Gara reňk barada aýdylanda, onda ýurtlaryň köpüsünde (Hytaý medeniýetinden özgesinde) ol matamy, betbagtlygy, ýamanlygy aňladýar. Şol bir wagtyň özünde, Hytaýda gara reňk öwüşginli geýimi geýmek maslahat berilmeýär.

Käbir medeniýetlerde san nyşanlary barada hem dürli çemeleşmeler bardyr. Mysal üçin, hytaýly üçin 4-lük san gorkuly bolup durýar, sebäbi şol sanyň aýdylmagy hytaýla ölümi ýatladýar. Şonuň üçin hem Hytaýda ençeme jaýlaryň dördünji gaty bolmaýar.

Gündogar Ýewropanyň ýurtlarynyň käbirleriniň medeniýetlerine laýyklykda, 8-lik san şowlulygy aňladýar. Günbataryň käbir ýurtlarynyň we ABŞ-nyň medeniýetlerinde 13-lük san barada hem nädogry düşüňje bardyr we soňa laýyklykda, şol san betbagtlyk getirýär. Şonuň üçin hem ençeme myhmanhanalarda on üçünji gat, on üçünji belgi ýokdur we on ikinji gatyň yzyndan on dördünji gat gelýär. «13» belgili jaýa düş gelmek, takmynan, mümkin

Выдающийся дипломат умеет держать язык за зубами на десяти разных языках.

Генри УОТТОН

TÜRKMEN ALABAÝY: DOSTLUK. WEPALYLYK. EDERMENLIK

Türkmenistan Russiýa Federasiýasy bilen strategik hyzmatdaşlygyň çäklerinde ikitaraplaýyn gatnaşyklaryň gerimini giňeltmek bilen bir hatarda, Russiýanyň senagat taýdan ösen sebitleriniň biri bolan Tatarystan Respublikasy bilen dürli ugurlar boýunça ýakyn hyzmatdaşlyk alyp barýar. Gahryman Arkadagymyz tarapyndan başy başlanan hem-de hormatly Prezidentimiz tarapyndan üstünlikli dowam etdirilýän daşary syýasatymyzda ýokary derejede gazanylan ylalaşyklaryň netijesinde Aşgabat şäherinde Tatarystan Respublikasynyň Doly ygtyýarly wekilhanasy, Kazan şäherinde bolsa Türkmenistanyň Russiýa Federasiýasyndaky Baş konsullygy, şeýle hem Türkmen söwda öýi açyldy. Aşgabat we Kazan şäherleriniň arasynda göni howa gatnawlary ýola goýuldy.

Soňky ýyllarda Garaşsyz, hemişelik Türkmenistan dünýäniň dürli ýurtlary, abraýly halkara guramalar bilen hyzmatdaşlygy barha işjeňleşdirýär. Şunda goňsy ýurtlar, aýratyn-da, Russiýa Federasiýasynyň Tatarystan Respublikasy bilen gatnaşyklaryň ösüşini täze derejesine çykdy. Bu bolsa hyzmatdaşlygyň dürli ugurlar boýunça okgunly ösdürilýändigini görkezýär.

Täze ösüşleriň belentliklerine tarap bedew bady bilen ynamly gadam urýan ýurdumyzyň bagtyýar halky «Pähim-paýhas ummany Magtymguly Pyragy» ýylynda öndürilýän zähmetiň nusgasyny görkezip işleýär. Ýakyn Russiýanyň Kinologiya federasiýasından hoş habar gelip gowuşdy. Onda Tatarystan Respublikasynyň Baştutanyna sowgat berlen Akdost atly türkmen alabaýynyň Russiýanyň Kinologiya federasiýasynyň çempionatynda iki ugur boýunça ýeňiji bolandygy barada aýdylýar.

2024-nji ýylyň 15 — 17-nji ýanwarynda Kazan şäherinde «Merkezi Aziýa owçarkasy» derejesi boýunça Russiýanyň Kinologiya federasiýasynyň çempionaty geçirildi. Onda ýeňijiler arassa ganlylyk, owadanlyk, buýrugy berjaý etmek ukyby we beýleki häsiýetnamalar boýunça saýlanyldy.

2021-nji ýylda Halkara «Türkmen alabaý itleri» assosiasiyasynyň hem-de Halkara ahalteke atçylyk assosiasiyasynyň Prezidenti Serdar Berdimuhamedow tarapyndan Tatarystan Respublikasynyň Baştutany Rustam Minnihanowa sowgat berlen Akdost (Akdus) atly türkmen alabaýy «Merkezi Aziýa owçarkasy» diýen ýaryşda iki ugur boýunça Russiýanyň çempiony boldy. Bu waka ýurdumyzyň itşynaslarynyň begenjini artdyryp, olary täze üstünliklere ruhlandyrdy.

Alty müňýyllyk taryhy bolan alabaýlar eýesine wepaly bolmak bilen bir hatarda, emlägi we goýun sürülerini ygtybarly goramaga hem ukyplydyrlar. Häzirki döwürde Gahryman Arkadagymyzyň başyny başlan asylyly ýörelgeleriniň Arkadagly Gahryman Serdarymyzyň baştutanlygynda üstünlikli dowam etdirilmegi netijesinde halkymyzyň asyrlaryň dowamynda döreden dünýä nusgalyk milli gymmatlyklarynyň derejesi belende göterilýär. Şunda wepaly alabaýlara möhüm ornuň degişlidigini bellemek gerek.

Dürli tohumdaky itleriň arasynda geçirilen bäsleşikde Akdostuň ýeňiji bolmagy türkmen alabaýlarynyň köptaraply häsiýete eýediginiň nobatdaky beýanydyr. Alabaýlar gözbaşyny asyrlaryň jümmüşinden alyp gaýdýan ahalteke bedewleri hem-de ajaýyp halylarymyz ýaly halkymyzyň milli gymmatlyklarynyň hatarynda durýar. Olar türkmeniň sazlaşyk, gözelligi, maddy we ruhy gymmatlyklar hakynda düşüňjeleriniň nyşanlaryna öwürlip, halkymyzyň medeniýetiniň ähmiýetli bölegini düzýär. Häzirki wagtda türkmen alabaýy dünýäde meşhur tohumlaryň biri hökmünde ykhar edildi.

Ýurdumyzyň seçgiçleriniň alyp barýan işleri hem-de alabaýyň arassa ganlylygyny saklamagyň netijesinde, ol biziň günlerimize çenli özüniň asyl keşbini saklap geldi. Şeýlelikde, Diýarymyzyň dürli künjeklerinde alabaýlaryň ösdürilip ýetişdirilmegini, olaryň ylmy taý-

dan öwrenilmegini öz içine alýan desgalar toplumu bu ugurda alnyp barylýan işleriň has-da ösdürilmegine giň ýol açdy.

Gahryman Arkadagymyz «Türkmen alabaýy» atly kitabynda: «Alabaý ata-babalarymyzyň döreden milli gymmatlygydyr, ony gorap saklamak, ähli ajaýyplygy bilen geljek nesillerimize ýetirmek biziň borjumyzydyr» diýip belleýär. Alabaýlar türkmen halkynyň durmuşyna mäkäm ornaşdy. Paýtagtymyzda geçirilen Ýapyk binalarda we söweş sungaty boýunça V Aziýa oýunlarynyň nyşany hökmünde Wepaly atly alabaýyň şekiliniň seçilip alynmagy tötänden däl. Munuň özi wepalylyk, edermenlik, maksada okgunlylyk ýaly häsiýetleri özüde jemleýän kuwwatly, özboluşly beden gurluşy bolan alabaýlaryň jemgyýetimiziň ähli ugurlarynda möhüm orny eýeleýändiginiň nobatdaky nyşanydyr.

Halkymyzyň taryhyň dowamynda kemala getiren asyly dessurlaryna laýyklykda, adamlara bildirilýän çuňňur hoşallygyň nyşany hökmünde sowgatlar berilýär. Şunda ýurdumyz bilen hemmetaraplaýyn gatnaşyklaryň ösdürilmegine, dostlukly hyzmatdaşlygyň işjeňleşdirilmegine yzygiderli goşant goşýan daşary ýurtlaryň döwlet Baştutanlaryna türkmen halkynyň milli gymmatlygynyň

Dost-doganlyk gatnaşyklarynyň ak ýoly

ajaýyp wekilleri hasaplanýan ahalteke bedewlerini ýa-da saýlama tohum alabaý itlerini sowgat bermek asylyly däbe öwrüldi.

2017-nji ýylyň oktýabrynda Gahryman Arkadagymyz GDA gatnaşygy döwletleriň Baştutanlarynyň Geňeşiniň Russiýa Federasiýasynyň Soçi şäherinde geçirilen mejlisine gatnaşyp, Russiýanyň Lideri Wladimir Putini doglan güni bilen tüýs ýürekden gutlady hem-de rus kärkeşine Wepaly atly alabaýy sowgat berdi. Milli Liderimiziň belleýşi ýaly, alabaý itleri gadym döwürlerden bäri türkmen halkynyň wepaly hemrasy we dostudyr. Bu sowgat köpasyrlyk türkmen-rus dostluk ýörelgelerine ygrarlylygy hem-de iki döwletiň ýolbaşçylarynyň özara ynama esaslanýan şahsy gatnaşyklaryny alamatlandyrýar.

2023-nji ýylyň oktýabrynda hormatly Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedowyň Türkiýe Respublikasyna amala aşyran resmi sapary ähmiýetli wakalara, ýatda galyjy pursatlara baý boldy. Saparyň çäginde hormatly Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedow ikitaraplaýyn gatnaşyklaryň ähli ugurlar boýunça sazlaşykly ösdürilmegi ugurunda edýän tagallasyna minnetdarlygynyň nyşany hökmünde Prezident Rejep Taýyp Ärdogana Gerdaş atly türkmen alabaýyny sowgat berdi. Prezident Rejep Taýyp Ärdogan köpasyrlyk türkmen-türk dostlugynyň däplerine ygrarlylygynyň özboluşly nyşany

bolup duran bu ajaýyp sowgat üçin hormatly Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedowa tüýs ýürekden hoşallygyny bildirdi. Pursatdan peýdalanyň, öz gezeginde, Türkiýe Respublikasynyň Prezidenti Rejep Taýyp Ärdogan hem hormatly Prezidentimize iki sany ajaýyp güjüjegi sowgat berdi.

Wepalylyk, edermenlik, düşbülük deý asylyly häsiýetleri özüde jemleýän alabaýlar dürli döwürleri we nesilleri baglanyşdyryp, biziň günlerimize gelip ýetdi. Şeýlelikde, dünýä medeniýetine mynasyp goşant goşan türkmen halkynyň döreden milli gymmatlygyny ösdürmek we ony dowamata atarmak babatda toplumlaryň işler amala aşyrylýar. Munuň özi paýhasly pederlerimiziň döreden dünýä nusgalyk ýörelgeleriniň häzirki döwürüň ruhuna kybap derejede baýlaşdyrylmagyna döwlet derejesinde aýratyn ähmiýet berilýändiginiň aýdyň güwäsidadir.

Aşyraly NAZAROW,

Türkmenistanyň Russiýa Federasiýasyndaky
(Kazan ş.) Baş konsullygynyň ikinji sekretary.

2020-nji ýylyň 1-nji maýynda Türkmenistanyň Prezidentiniň başlangyjyňy durmuşa geçirmek maksady bilen Aşgabatda Halkara «Türkmen alabaý itleri» assosiasiyasy döredildi.

YAŞ DIPLOMATYŇ SESI

Bizniň baş maksadymyz Watana gulluk etmekdir! МЕТДИГАТ — ЭЛЕКТРОН ГАЗЕТИ
THE VOICE OF YOUNG DIPLOMAT
Our main goal is to serve the Motherland! МЕДИЦИНА И ИНТЕРНЕТ

Baş redaktor
Täzegül KULJIKOWA

Baş redaktoryň orunbasarlary: M.Mätgurbanow, G.Gurbansähedow.

Jogapkär kätib: B.Garaýew.

Jogapkär kätibiň orunbasary: A.Kaşanow.

Bölüm müdiri: J.Öwezowa.

Edebi işgärler: A.Ýazweliýew, A.Ataýkowa,
O.Çaryýarowa.

Fotohabarçy: K.Akmämmedow.

Korrektor: A.Döwletowa.

Redaksion geňeşiň agzalary:

B.Ataýew, M.Berdinyýazow, T.Uşakow,
R.Bäşimow, B.Saryýew, B.Amansaryýew,
B.Karaýew, M.Gandymowa,
T.Babaýewa, P.Çaryýew, J.Pürjäýewa,
O.Amanmuhammedowa.

Gazet elektron görnüşinde
HGI-niň www.iirmfa.edu.tm
internet saýtynda
ýerleşdirilýär.

E-mail:
hgi.redaksiya@gmail.com